

ILUSTROWANY DZIENNIK ŚLĄSKI

POLSKA ZACHODNIA

Redaktor naczelny: Edward Rumun.

Druk: Drukarnia Śląska, Sp. z ogr. o.o., Katowice, Batorego 2 i Kościuszki 15, Tel. 308-78 i 304-26

Redaktor odpowiedzialny: Henryk Kasse.

REDAKCJA:
Dzienna: Katowice, ul. Batorego 4, Tel. 337-67
Nocna: Katowice, Batorego 2, Tel. 304-26 i 304-78ADMINISTRACJA:
Katowice, ulica Kościuszki 15, Telefon 304-26.
Przyjmowanie ogłoszeń i abonamentu:
P. K. O. Katowice 303 551.REPREZENTACJA:
Bielsko, ulica Pasaż 1, Telefon Nr. 3857.
Przyjmowanie ogłoszeń i abonamentu.

Abonament miesięczny zł 2,50 z doprecedensem do domu. Ceny ogłoszeń: wiersz jednostronny milimetr 25 gr. Drobne ogłoszenia za słowo 20 gr. Rękapisów nie zwraża się.

Nasza polityka zagraniczna

W dalszym ciągu cyklu artykułów o programie naszej polityki zagranicznej — z których pierwszy podaliśmy dnia 6-go lata, zamieszczamy poniżej wywody, określające cele, do których zmierza nasza polityka zagraniczna.

Do jakiego celu zmierzamy.

Jaki cel przyświeca naszej polityce zagranicznej?

Najprościej go zauważmy w słowach starego polskiego przysłówka: „Cudzego nie chcemy, swego nie damy!” A w tem czego nie damy chcemy zapewnić obywateli możliwości jego codziennej pracy i poczucia bezpieczeństwa. Gdyż polityka zagraniczna prowadzona być musi nie w obłokach, lecz tak, jak wymaga tego też i społeczny interes państwa.

Przetłumaczone na język prozy dnia codziennego słowa te znaczą: nasza polityka zagraniczna zmierza do utrzymania pokoju, zwłaszcza zaś w tej części Europy, w której mieszkały.

I tu mała dygresja. Szafuje się wciąż słowni „pokój”. Niema ministra na świecie, niema publicysty, któryby nie cytował wciąż i nie deklinował we wszystkich przypadkach wyrazu „pokój”. Co jednak za temi słowami należy rozumieć i co się za niem kryje — jest bardziej wątpliwe... Jedni „pokoju” widzą w obecnym „status quo” Europy, gdy inni żwir gloszą, że przesłanka „pokoju” byłaby dopiero rewizja granic szeregu państw: sa tacy, którzy jako najpionierzyjsza gwarancja „pokoju” uważają wielostronne ugrupowanie się państw celem okrażenia jednych na korzyść drugich, sa też pionierzy „pokoju” w formie takiej czy innej polityki interwenicyjnej...

Mamy zatem do czynienia z szeregiem receptorów i pomysłów na „pokój”.

Ale w całym tym splocie Polska z beznajomingą konsekwencją stoi przy zasadzie, która wyraża Jej staro przysłówie: „Cudzego nie chcemy, swego nie damy!”

Tę dewizę trzymała się już Polska wtedy, gdy jej wojska pod wodzą Twórcy Niepodległości, Józefa Piłsudskiego, ostrzem szabel i bagnetów wyznaczały granice wskrzeszonego państwa.

I cokolwiek na świecie imputowała młodemu Państwu wręgi propagandy, o jakiekolwiek pomówiąła Polskę zawsze eksplan syne; do jakichkolwiek wysiłku dla obcych potencji starało się nas nakłaniać, jakiekolwiek byłby pokuszenie na nasz stan posiadania — Polska niezłomnie głosiła: „Cudzego nie chcemy, swego nie damy!”

Tylko że w pierwszych latach naszej niecodzienności za ta dewizą stała tylko wola obrony granic — a dziś nietylek sama wola ale i wielka siła.

I dlatego też Polska nie bała się nigdy żadnej propagandy przeciwko sobie wymierzonej. Pamiętne wszak sa słowa ministra Becka, wygłoszone w sejmowej komisji spraw zagranicznych wtedy, gdy zalewałą świat antypolskie propagandy i blady strach oblatywał skarłate dusze rodzinnych defetytów partyjnych: „Jeśli ktoś ma czas i pociągnie na propagande, niech ja robi!”

Bo myśmy na orgie propagandowe, inscenowane badź na teroryzowania nas moralnego i uczyńienia powolniejszymi dla obcych linii politycznych, bądź też szerzenie przez ludzi złej woli — mieli jedna odpowiedź: coraz większy wysiłek w kierun-

Włochy zgłoszają zastrzeżenia do układu londyńskiego

Berlin. Korespondent rzymski „Berliner Tageblattu” donosi o zgłoszeniu przez rząd włoski u rządów W. Brytanii i Francji na drodze dyplomatycznej zastrzeżeń przeciwko proponowanej konwencji lotniczej. Przygotowywana przez włoski ministerstwo spraw za-

granicznych nota zawierać będzie uzasadnienie tych zastrzeżeń oraz kontrpropozycje Włoch.

Rząd włoski zamierza wystąpić z planem zawarcia konwencji lotniczej z udziałem 5 mocarstw sygnatarzyjnych Locarna, opartej na równym podziale

praw i obowiązków. Koła włoskie uważa za niesłuszne, aby z pośród gwarantów paktu locarnowskiego, Włochy obarczone były jednostronne tylko obowiązkami, podczas gdy W. Brytania korzystała z dobrodziejstw nowej konwencji.

„Wielki krok na drodze, wiodącej do pokoju”.

Londyn. Mac Donald, przemawiając w Luton (hrabstwie Bedford) oświadczył m. in., że układ angielsko-francuski jest najbardziej skutecznym środkiem prewencyjnym przeciwko napaści, jaki dyplomacia kiedykolwiek stworzyła. Jeśli istnieje gdzieś na świecie państwo napastnicze, przygotowujące wojnę, to państwo to musi wiedzieć, że skoro tylko samoloty zaatakują jakiś kraj, to spotka się ono z koalicją państw, które bezwzględnie uniemożliwią mu zwycięstwo. Jest to wielki krok na drodze, wiodącej do pokoju, uniemoleżniający wypowiedzenie i prowadzenie wojny. Poza tym jeśli wojna wybuchnie, nie będzie odosobnieniem.

Mac Donald wyraził nadzieję, że rezultatem tego badania będzie ponowne wejście Niemiec do Ligi Narodów, co będzie uwieńczeniem zasady honoru, w którego obronie Niemcy występują. Niemcy i Francja przeprowadzają pomiędzy sobą rokowania w sprawie bezpieczeństwa i spodziewamy się, że rezultat tych rokowań pozwoli znaleźć drogę, wiodącą do ścisłego porozumienia międzynarodowego w sprawie zbrojeń, i że narody przejdą ostatni etap drogi, wiodącej do pokoju.

Referent generalny budżetu, poseł B. Miedziński, w chwili zgłoszenia doroczej debaty budżetowej Sejmu. W głębi ława rządowa. Siedzą w pierwszym rzędzie: premier Kozłowski, minister Kościelikowski, w drugim rzędzie: min. W. Jędrzejewicz, min. Rajchman, min. Butkiewicz, w III rzędzie: min. Paciorek, minister Kaliski, min. Poniatowski.

ku konsolidacji wewnętrznej i podniesienia siły obronnej państwa. Właśnie dla utrzymania pokoju, właśnie dla krzewienia idei pokojowej.

Bo słwo „pokój” — to dla ucha polskiego zaprawdę nie pusty dźwięk. I to nie dlatego, że w Pakcie Ligi Narodów mieszcza się takie czy inne postanowienia, nie dlatego, że pakiet Kellogg potępia wojnę jako instrument polityki międzynarodowej, nie dlatego, że w szeregu innych deklaracji dyplomatycznych zawarte są antywojenne asekuracy.

Ale przedewszystkiem dlatego, że w pamięci każdej Polaków tkwią straszne obrazy czteroletniej zawieruchy wojennej, która przejawiała się przez nasze ziemie...

Dlatego, że przez dżesieć wieków taczce niżu sarmackiego, na której naród polski bytuje, była widownia gigantycznych zmagań wojennych, że o Tatarów i Turków po armeję „okupacyjne” czasu wielkiej wojny widziała wojska, które palily i rabowały, niszcząc majątek narodowy i dobytek prywatny, rozgrabiali maszyny i warsztaty pracy...

Dlatego, że znamy wysokie koszty niepodległości, za które 34 milionów obywateli

placi do dziś dnia tak niskim poziomem życia...

Dlatego, że w tych kosztach mieści się krew najlepszych synów narodu, których kości bieżą nietylko pod Łowczówkiem, Rafałową, Kościuchnowką, Radzyminem, Grodnen, Wilnem, Świecianami — ale i pod Verdun, Bagdadem, Czarneim Morzem, na Murmaniu, szczytach tyrolskich Alp, pod Udine i na bałkańskich polach bitewnych... Bo ta krew była oddana przez Polaków zarówno w polskich jak i obcych mundurach...

Dlatego, że to doświadczenia sa zbyt wyrównane, aby w myślach kogokolwiek w Polsce powstała myśl, by wojna razে jeszcze przevala się przez nasze terytoria...

Nie w naszym zaprawde interesie leży doprowadzenie do takiego stanu rzeczy, któryby stwarzał możliwości powtórzenia się tego, cośmy ongi przeżywali, a czego więcej przeżyć nie chcemy! I dlatego też krokówkie rol jakieś pomocy, związane z „intervencją” zbrojną polską — ten nie oleniute się zupełnie ani w psychie narodu ani w podstawach i zasadach zagadnieniach naszej polityki zagranicznej.

Oto przyczyny, dla których słowo „pokój” nie jest dla nas pustym dźwiękiem, a

określeniem pełnem pozytywnej treści i świadomych celów.

Chcemy żyć w zgodzie z naszymi sąsiadami. Wszystko robimy, aby to osiągnąć. W tem bowle widzimy najpełniejsze realizacje pokoku.

I by móc w tem uświadomieniu, coraz głębsze, powszechniejsze i silniejsze, kiedy podświaddoma nalečeć do przeróżnych, podsuwnych nam kombinacji międzynarodowych — kombinacji, nie wyłączających, że w tel czy innel roli żołnierzy obcy mogliby stanąć na naszej ziemi, a krew polska przelewalały się zbyt daleko od naszych granic.

Otwarcie, śmiało, bez fałszywych obskónek to wypowiadamy. I nie lekani się wcześniej urazić tem ani zachodniego ani wschodniego sąsiada.

Bo właśnie w stosunku do nich mamy jaknajszersze zamiary pokojowe. Bo te właśnie zamiary manifestowałyśmy czynnie w całokształcie naszej polityki zagranicznej ostatnich lat.

„Cudzego nie chcemy, swego nie damy!” Głośimy to lawalem i konsekwentnie. I w ten właśnie sposób przyczęszamy się najlepiej do utrwalenia pokoju.

Dziś Raut Tow. Polek

w salach recepcyjnych Województwa i Sejmu Śląskiego.
50% dochodu przeznaczone na rzecz Śląska Opolskiego.

Ostatnia wędrówka sp. Zofii Kadenacowej

Wilno. Wczoraj przed południem w kościele pobernardyńskim odprawiono mszały żałobne za duszę k. p. Zofii z Piłsudskich Kadenacowej, poczynać odprawiona została msza św. celebrowana przez ks. Liskupą polowym Gawliną w obecności arcybiskupa Jabłkowskiego, biskupa Michałkiewicza i liczniego zastępu kleru. W uroczystości żałobnej wziął udział: rodzina Zmarłej, prawie wszyscy ministrowie zPremierem Kalowskim, marszałek Senatu Raczkiewicz, b. premierzy Śląsek i Prystor, liczni wiceministrowie, przedstawiciele wojska, władz wojewódzkich, zarządu miasta Wilna, członkowie związków niepodległościowych i młodzieży szkolnej. Kościół Pobernardyński wypełniony był szczerliwie publicznością. Ponadto ogromne rzesze zgromadzili się przed kościołem oraz ulice wiadające do cmentarza.

Po nabożeństwie trumna wyniesiono z kościoła przy dźwiękach marsza żałobnego Chopina. Tuż za trumną kroczył P. Marszałek Piłsudski, prowadząc pod rękę najstarszą córkę Zmarłej Zofię Kadenacową, następnie rodzina, członkowie rządu i nieprzebrany orszak gości żałobnych. Dwa auta ciężarowe wiozły wieńce. Od bramy cmentarza trumna poniosły synowie Zmarłej. Nad grobem ks. biskup Gawlina od-

prawił egzekwir, poczem chór odspiewał pieśń żałobną. Po zakończeniu uroczystości żałobnych Marszałek Piłsudski przyjął się z członkami Rządu i odjechał do pałacu reprezentacyjnego. P. Aleksander Piłsud-

ska z członkami Rządu pozostała jeszcze przez pewien czas na cmentarzu. Ceremonia pogrzebowa zakończyła się o godz. 15.30 pociąg specjalny, wiozący uczestników pogrzebu, odjechał do Warszawy.

Zabiegły Francji o pożyczkę w Anglii

Londyn. „Daily Herald” donosi, że rząd francuski usiłuje obecnie uzyskać w Londynie krótkoterminową pożyczkę w wysokości 5 miliardów fr., czyli 60 milionów funtów szterlingów. Dziennik przewiduje jednak, że w związku z trwającym jeszcze w City londyńskiej embargo kapitałów angielskich na zagranicę, udzielenie tej pożyczki przez Londyn nie jest prawdopodobne.

Propozycja francuska szła w tym kierunku, aby City przyjęła banknoty skarbowe francuskie na sumę 5 miliardów fr., po 2 i pół procent. Banki angielskie chętnie nadzieliby się tej operacji finansowej, ale Bank Angielski i kancelaria skarbu są je-

przeciwnie w obawie, że wywołaliby ona zbyt wielki spadek funta szterlinga.

Zaprzeczenie.

Paryż. Agencja Havasa donosi: Koła oficjalne zaprzeczą wszelkim pogłoskom, jakoby w czasie ostatniej wizyty ministrów francuskich w Londynie, premier Flandin prowadził miał rokowania o uzyskaniu dla skarbu francuskiego pożyczki 5 miliardów franków na 2 i pół procent. Koła oficjalne oświadczają, że sprawą ta nie była wcale w Londynie rozważana, tem bardziej, że w danej chwili skarb francuski nie ma potrzeby zaciągania pożyczki.

Przyjęcie u ambasadora Polski w Berlinie

Berlin, 7 bm. wieczorem ambasador R. P. w Berlinie Lipski wydał obiad na cześć ministra spraw zagranicznych Rzeszy v. Neuratha. W ót zdzień tym wziął udział wybitny przedstawiciel politycznego Niemiec oraz korpus dyplomatyczny M. u. przybyli: ambasador włoski Cerruti, ambasador W. Brytanii Phipps, minister Rzeszy dr. Frank i inni.

Obrazy Sejmu

WARSZAWA. (tel. wl.) Na porządku wieczorzącego plenarnego posiedzenia Sejmu znajdował się budżet Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu i Handlu oraz Oświecenia Publicznego. Obrazy rozpoczęły b. min. rolnictwa poseł Karrowski, który przedstawił obserwacje sprawozdanie z obrad komisji. W dyskusji zabierali głos liczni posłowie zarówno z ugrupowań prorządowych jak i ludowych. W chwilach obecnych dyskusja jeszcze trwa. Na dzisiejszej dzień przewidziane są obrazy nad budżetem Ministerstwa Spraw Opieki Społecznej, a na poniedziałek dyskusja nad budżetem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Na poniedziałku również posiedzeniu wygłosili minister Kościelski wieczesne przemówienie polityczne.

Sir John Simon w Paryżu

PARYŻ. Wczoraj o godz. 15 przybył na lotnisko w Le Bourget minister John Simon. Minister angielski weźmie udział w śniadaniu, wydanym przez Izbę Handlową francuso-angielską. W śniadaniu tem wieczesne również udział ma premier Flandin.

Starcie policji z bezrobotnymi

LONDYN. W Sheffield, hrabstwo Yorku wydarzyły się poważne zajścia pomiędzy policją a tysiącznym tłumem bezrobotnych. Bezrobotni zgromadzili się przed ratuszem, aby zaprotestować przeciw nowym stawkom zatrisków, wyznaczonym przez urząd pomocy dla bezrobotnych. Gdy rada miejska odmówiła przyjęcia delegacji tium przybrał głośną postawę i począł obruzewać ratusz kamieniami. Szeregi policjantów, broniących ratusza odniósły rany. Sprowadzone oddziały policji konnej i pieczę ruryły na tium. Odebrano kilka czerwonych sztandarów. Ostatecznie policja przywróciła porządek. 9-ciu policjantów odniósł jednak przytem rany.

Echa zamordowania inż. Formisa

PRAGA. Sprawa zamordowania emigranta niemieckiego inż. Formisa znajdzie wkrótce swój epilog przed sądem. Portier z hotelu „Zakai”, który całe noc siedział „ze strachem” ukryty i umozliwił w ten sposób ucieczkę zabójcom, oskarżony został przez prokuratora o spowiniowanie i stanął przed sądem przysięgowych. Pozatem Straser, przywódca t. zw. frontu czarnego oraz właściciel hotelu, oskarżony został o przekroczenie ustawy o radiostacji, mianowicie o niepoinformowaniu władz o istnieniu tajnej stacji radio-nadawczej. Mówi się tutaj, że Straser po zakończeniu sprawy opuści Czechosłowację.

Burze, jakie przeszły na Europę w ubiegłym tygodniu, spowodowały wylewy rzek. Wezbrane wody przerwały tamy w Danii na przestrzeni 100 metrów i wdarły się w ląd, zalewając niżżej położone obszary i domostwa. Dotknięta kleską powodzi ludność zmuszona była chronić się do wyżej położonych miejscowości. Straty wywołane zalewem są olbrzymie.

Warszawska wieża ratuszowa grozi zawaleniem się

Warszawa (tel. wl.). W dniu wczorajszym powołano specjalną komisję budowlaną, która stwierdziła, że warszawska wieża ratuszowa grozi zawaleniem się. Strażacy, którzy pełnili służbę na galerii, znajdującej się na szczytowym wieży, skonstatowali, że wieża skończyła się przy każdym silniejszym wietrze a mury zarysowały się. Przy bliższym badaniu okazało się, że wieża

zbudowana została prowizorycznie na słabych wiązaniach drewnianych. Wieża zostanie całkowicie zniesiona i nie będzie więcej odbudowana, ponieważ, jak się okazało, nie jest zabudkiem historycznym i nie jest architektonicznie związana z całością gmachu ratuszowego, a została ustawiona później na jednym z jego pawilonów.

Matka zastrzeliła syna

za złą notę na świadectwie.

Praga. We wsi Urwina w pobliżu Pragi żona ogrodnika Martinkowa zastrzeliła swego 9-cio letniego syna, dla tego, że na świadectwie szkolnym miał złą notę z zachowania. Jak się okazuje, w dniu rozdania świadectw Martinkowa, zobaczywszy złą notę na świadectwie syna, ubrała go w świadczne ubranie, zaprowadziła na cmentarz i usi-

towała zastrzelić, rewolwer jednak zastrzelił się. Po kilku dniach ponowna próba zabójstwa w domu i tym razem śmiertelnie rania chłopca w głowę. Następnie sama pobiegła w stronę stawu i chciała się utopić, woda jednak była za głęboka. Zabójczyni poddana będzie bieżaniom w szpitalu dla umysłowo chorych.

Wstrząsające katastrofy samochodowe

Poznań. W czwartek wieczorem na szosie Poznań — Gniezno wydarzyła się katastrofa samochodowa w pobliżu Kostrzyna. Szosa ta jechała kupiec pozański Konkiewicz. Pod Kostrzynem zatrzymał drogi samochodowi furmanki a od strony Gniezna — jadący autobus. Przy wymijaniu jednej z turmanek samochód Konkiewicza uderzył w jeden z wózów i stanął w poprzek drogi, wskutek czego został doszczętnie rozbity przez nadjeżdżający autobus. Właścicie-

wozu uległ zgnieceniu klatki piersiowej. Ciężko rannego Konkiewicza przewieziono do szpitala w Poznaniu.

Koblenz. Samochód, wiozący 4 użerendników politycznych, wymijając na ulicy w miejscowości Ems drugi samochód, wpadł na mur, przyczem wszyscy jadący wyrunęci zostali na jezdnię. Trzech z pośród pasażerów poniosło śmierć na miejscu, jeden jest ciężko ranny.

B. kat Maciejewski skarzy skarb Państwa

Warszawa. (tel. wl.) B. kat Maciejewski, który został swoim czasu zwolniony ze służby za pijaństwo, wytoczył proces przeciw Ministerstwu Sprawiedliwości. Maciejewski domaga się odszkodowania od Skarbu Państwa za utratę zdolności do pracy przy wykonywaniu czynności służbowych. Twierdzi on, że jeden ze skazańców, który wisił już na szubienicy, kopnął go tak silnie w podbrzusze, że Maciejewski naszkoczył tego rozczołgany. Równocześnie Maciejewski wytoczył skargę o odszkodowanie w wysokości trzyściejnej złot. Przypuszczał te długą skargę Maciejewski przegra, ponieważ w regulaminie jest wyraźnie przewidziane, że kat może być usunięty ze służby za wykroczenie regulaminowe, do którego zalicza się również pijaństwo.

Atleta OSZUSTEM

Warszawa. (tel. wl.) W Warszawie w „Balast” odbywały się ostatnio zawody atletyczne. W zawodach tych brały udział przeważnie zawodnicy-Polacy. Zawody organizował zawodnik bulgarski Perestanow, który wypłacił zawodnikom tylko drobne zaliczki, reszte za należności miał zapłacić później. Walki jednakowe zostały przerwane, ponieważ okazało się, że Perestanow wraz ze swoją żoną i kasą, w której znajdowało się 20 tysięcy złotych, ułotnił się do Rumunii. Poszukywani zapasznicy oraz personel administracyjno-techniczny i właściciel kina „Palast”, zwrócił się do władz policyjnych z doniesieniem o oszustwo. Policja wysłała za sprytnym atletą bulgarskim listy gończe.

Polski Wieczór Ludowy w Opolu

W dzień 3 lutego odbył się w Opolu — po przewyciężeniu wszystkich utrudnień, stawianych przez władze niemieckie — Polski Wieczór Ludowy, pierwszy od 7 lat, największa impreza polska. Po słowie wstępneim kierownika Działnicy I. Związku Polskiego w Niemczech, Tabernacle, odbył się występ opolskich chórów śpiewanych „Lutnia” i „Echo”, deklamacje, pokazy tańców polskich i występ teatru amatorskiego z Bytomia ze sztuką „Skalmierzanki”. Po uroczystości, w której brało udział ponad 500 osób, odbyła się wspólna zabawa.

Ostatnią imprezą, jaką przezywało społeczeństwo polskie z Opolem i okolicą, była wystawiona w r. 1928 opera „Halka”, pamiętnie niechętnie zajęta przez ofiarę padli bezbronni artyści polscy. Od tego czasu nie można było w Opolu urządzić żadnej większej uroczystości polskiej.

Polka pieszo odbywa podróż dookoła ziemi

RZYM. Do Rzymu przybyła turystka polska pani Olszewska, która podróżuje piechotą. P. Olszewska przybyła do Rzymu bezpośrednio z Warszawy. Niebałam p. Olszewska udaje się pieszo przez Francję i Hiszpanię do Afryki.

Znizki teatralne

dla Czytelników „Polski Zachodnie”.

Administracja nasza wydała atrakcje załączne na nast. przedstawienia Teatru Polskiego w Katowicach:

Sobota 9 b. m. o godz. 20: „Domek z kart”, komedia muzyczna Granichtädtens. Kupon Nr. 3 (ukazał się w numerach 26, 27 i 29 F. Z.)

Niedziela 10 b. m. o godz. 16: „Czterek, który nie pije”, komedia Repackiego. Kupon Nr. 5.

Niedziela, 10 b. m. o godz. 20: „Janki”, komedia Duvernois. Kupon Nr. 1 (ukazał się w numerach 16, 17 i 19 Z. Z.)

Wtorek, 12 b. m. o godz. 20: „Krakowskie zuchy”, Kupon Nr. 6.

Środa, 13 b. m. o godz. 20: „Matka Jugowiczów”, arcydzieło największego poety jugosłowiańskiego Ivona Vojnoviega. Gościśmy wypędzony z kraju tragiczki polski p. Stanisław Wysokiem. Kupon Nr. 4 (ukazał się w numerach 31, 33 i 35 P. Z.)

Dla Czytelników „Polski Zachodnie”

AUPON NR. uprawniający do bezpłatnego użycia w Admin. „Polski Zachodnie” **ABYGDATY** na kupno biletu zniżkowego w naszej Teatru Polskiego w Katowicach

5

Rok 1935

Czwarty dzień procesu Hertza i tow.

Przed trybunałem przesuwa się w dalszym ciągu korowód świadków ze strony oskarżonej. Zeznania, jakkolwiek obciążają oskarżonych — w szczególności Matyku i Hertz — nie mają natyczek wagi i często są osłabiane przez obronę.

Swiadek Nowakowski, zarządcą maszy konkurowej „Silesia” daje obraz sytuacji w hucie przed licytacją, której nie można było uniknąć mimo częstych interwencji.

Swiadek Leonard Wieczorek, robotnik z hut „Silesia” wywoził żelazo, które na był na licytacji niewłaściwy Kostoli. Wieczorek wywoził wszystko, co wywieść można. Kluce i nalepki urzędu skarbowego wręczył robotnikom Soboty. Codziennie, po pracy zamiatali drzwi i nakleiali nalepki urzędowe.

Sw. Bacz był obecny na licytacji w „Silesi”. Opowiada, że Nowakowski nie chciał dopuścić do licytacji, wobec czego Matykakazał otworzyć drzwi przemocą. Z zeznań tych wynika, że Kostoli, który kupił tylko stare żelazo, t. zw. „szmelc” rozmontał kilka maszyn i wywózili je razem z żelazem. Gdy pewnego dnia Matyka stwierdził te nadużycia, zwrocił świadkowi uwagę, że zrobił domieszenie do władz, jeśli Kostoli nie wróci tych maszyn. Kiedy Bacz powtórzył to rozmowę Kostoniowi, ten oświadczył, że nie był sobie urzędników skarbowych, gdyż ma ich wszystkich w rękach. Odwrócił jednakże na miejscu rozmontowane motory, za trzymując sobie tylko jeden. Odnosnie do drugiej licytacji, przypominały świadek, że sprzedano wtedy kilka pustych rzekomo szal, które zawierały w sobie cenne przyrady techniczne. Ponadto z dalszych zezinan świadka wnioskować można, że Matyka i Hertz byli w dobrych i zażytych stosunkach z Kostoniem, gdy tem pokrywał kosztu częstych ich wyjazdów na prowincję i na połowinie. W podobnych wypadkach Kościoł udzielał im własnego samochodu.

Kolejny świadek **Salo Fischer** zeznaje, że nie wie, jakkolwiek złożył obserwatorze zeznania w dochodzeniach policyjnych w związku z tem przewodniczący zarządzil konfrontację Fischera z przed. Olszkiem. Przez pewien czas sytuacja była naprzecząca. Fischer tłumaczył swe zeznania na pocz. tem, że go „mordowali”, odpowiada świadek, że poprostu wyypytywali go bardzo szczegółowo.

Szefor Wiktor Krauszek, który przeprawiał remont samochodu inż. Różyciego, również popadł w pewne spieszności z poprzednimi zeznaniami, nie miało to jednak żadnego wpływu na tok rozprawy.

Alfred Ebel, jubiler złożył wyjaśnienia odnośnie do zarzutu **wymuszania przez Sieglechta łapówek dla urzędników skarbowych**. Miał to pozostawać w związku z kłopotami podatkowymi Schutza, Osk. Sieg reich w stanowczy sposób zaprzeczył.

Ezekuktor z Nowej Wsi **Pawel Sopa** znał, że niejaka Pośpiechowa nie otrzymała od Matyki kwitu na 150 zł. Był on również przy rozmowie telefonicznej Schutza z Matyka, który zamówił serwis za który nie zapłacił.

Obejmującą dla oskarżonych wypadły zeznania świadków Jana Szkoła, rest. z Lublinca i Jana Chobota z Załęca. Pierwszy znał, że w r. 1926 pożyczyl 1000 zł. za-

nie naczelnika Hertza naskutek interwencji niejakiego Wrzoska. Przez kilka lat nie otrzymywał zwrotu pożyczki, a dopiero w r. 1933, kiedy się zaczął upominać, otrzymał ratalną zwrotę. Obecnie należy mu się jeszcze 200 zł. Naczelnik Hertz jednakże się okazał — nie wiedział nic o tej pożyczce, a Szkoła nie zawiadomił go o tem na prośbę Wrzoska, który mu oświadczył, że Hertz zabilby żonę, gdyby się o tem dowiedział.

Swiadek Chobot ma żal do osk. Hertza za podwolenie mu wymiaru podatkowego rzekomo zato, że nie chciał się zgodzić na oddanie Hertzowi mieszkania w nowym domu. Ponadto świadek widział, że Hertz, jako przewodniczący komisji szacunkowej, roytował niektórych płatników.

Rozprawa trwa: przed sądem stają w dalszym ciągu świadkowie. Dotychczas z liczby 130 świadków przesłuchano trzydziestu.

WSZYSCY GRAJĄ I WYGRYWAJĄ
w najszczególniejszej kolekcjaturze
BRACIA SAFIER Kraków 6
Lekcja 32. Loterji Państwowej
Główna wygrana 1.000.000 zł!

Okolo 60% losów wygrywa!

Ciągnienie I-ej klasy rozpoczyna się już 19 bm.
Ceny losów: 1/4 zł. 10 1/2 zł. 20, 1/1 zł. 40.

Zamówienia załatwia się odwrotną pocztą. Konto P. K. O. Nr. 414.400.

Niezwykły objaw przyjaźni

Po śmierci przyjaciółki, zmarła na udar serca.

W nocy z 6 na 7 bm. w Śląskim Szpitalu w Cieszynie zmarła A. Bazalówna, lat 49, kierowniczka szkoły IV w Chorzowie IV, zasłużona działaczka społeczna, rodem ze Stanisławowa, która w roku 1914 wstąpiła do II Brygady Le-

gionów w charakterze sanitariuszki, przebywając cały czas na froncie. Powojenie śp. Bazalówny pracowała w liczących organizacjach i stowarzyszeniach polskich na terenie Chorzowa. Zwłoki zmarłej sprowadzono do Chorzowa. Pogrzeb śp. Bazalówny odbydzie się dzisiaj o godz. 9 rano z kostnicą szpitala miejskiego.

W tymże szpitalu w Cieszynie przebywała na kuracji przyjaciółka zmarłej, 48-letnia Maria Podgórska, która śmiercią śp. Bazalówny tak się przejęła, iż w parę godzin później zmarła na udar serca.

Tragiczny zgon Podgórkowej wywołał silne wrażenie wśród personelu szpitalnego w Cieszynie i jest szeroko komentowany przez ludność Cieszyna, wśród której smutna wiadomość rozeszła się z blyskawiczną szybkością.

Z sali sądowej w Chorzowie

Fałszywa przysięga wyjawiona. Wojciech Szymura z Brzezin Śląskich, właściciel domu, stanął wczoraj przed Sędzią Okręgowym w Chorzowie, oskarżony o złożenie fałszywej przysięgi wyjawienia. Szymura zataił mianowicie, iż jeden z lokatorów płaci mu 150 zł miesięcznie tytułem czynsza oraz zaprzeczył, by urządzenia mieszkalne były jego własnością. Sąd skazał Szymurę na 1/2 roku więzienia.

Chciał się wykroczyć od alimentów. Były Robert i Wilhelm Rzepka z Świętochłowic złożyli w Sądzie Grodzkim w dniu 19 listopada ub. r. fałszywe przysięgi, by uwolnić Brysia od placenia alimentów. Rzepka za kryzwyprzysięstwa skazany został na półtora roku więzienia, a Brys za namawianie do kryzwyprzysięstwa na 20 mies. więzienia.

Nie uszl sprawiedliwości.

7 czerwca ub. r. w Orzegowie nad granicą powstała bójka między strażą graniczną, a przemytnikami, którzy z wagonów towarowych, zdających od strony Niemiec wywarcili większość ilości przemytu, a następnie chcieli goabrać do swych domów. W czasie bójki przemytnicy zastiliły dwie osoby. W związku z tem zajściem zaarektywowano 17 osób, które stanęły przed sądem i zostały surowo ukarane. Tylko dwaj przemytnicy: Teodor Koś i Henryk Bartniaczek zdolali uciec do Niemiec. Pobity w „Vaterlandzie” wkrótce się sprzykrzył i powrócił do Orzegowa, gdzie został ujęty. Wczoraj stanęli obaj przemytnicy przed Sędzią Okręgowym w Chorzowie, który skazał każdego z nich na 6 miesięcy więzienia.

Testament starej panny.

Stara panna, przylewając myśl w atrament, napisała temu słowy swój testament: Niech Karolice bierze treść moje życie, (przez dwa lata pracowalam na nie w bürze), Irena stara, wschodnia jest makata, (by ją kupić — n. paliłam cztery lata). Zosie właścicielka niebli czyni, (chociaż je zdobyć — siedem lat nie byłam w kieniu)

Klementynie robię prezent z mojej salopy (to sa cztery cdes rzedane myl uropy). Tylko bryant, co od roku blyszczy u mnie, razem ze mną pochowacie w mojej trumnie, bom zdobyta go bez trudu dla odmiany, za szczesliwy na loterii los wygrany.

Odznačenia lotewskie dla polskich oficerów

Warszawa. Posel lotewski w Warszawie minister Walters udekorował w salach poselsztwa orderem Trzech Gwiazd szereg oficerów polskich. W czasie uroczystości obecny był poseł RP, w Rydze minister Bezzkowicz. Odznaczenia otrzymali: szef sztabu głównego gen. Gašorowski, gen. Kordan-Zamarski, komandramat Świński, plk. Olbrycht, plk. Englicht, plk. Mayer, plk. Karcz, komandor Walden, kpt. Janczyk. Uroczystość zakończyła się śniadaniem, podczas którego przemawiali minister Walters, wnosząc za zakończoną pracę na cześć Polski, prezydenta Mościckiego, Marszałka Piłsudskiego oraz armii polskiej. Na przemówieniu do odsiedzeli gen. Gašorowski i minister Bezzkowicz, którzy wzniesli toastu na cześć lotów, prezydenta Kwiesisa i armii lotewskiej.

Porozumienie japońsko-chińskie

Pekin. W Kalgari odbyła się konferencja między szefem japońskiej misji wojskowej i dowódcą wojsk chińskich, poświęcona sytuacji politycznej w prowincji Czajhai. Według oświadczenie attaché wojskowego w Pekinie osiągnięto porozumienie, w myśl którego posuwaniom się wojsk japońskich i odwrót oddziałów chińskich zostały wstrzymane aż do dalszych zarządzeń. W celu zapobiegania starćom między wojskami obu stron powołano komisję, złożoną z przedstawicieli Japonii i Chin. Zadaniem tej komisji będzie pokojowe załatwianie wszelkich konfliktów.

Gość z Chin u O. O. Misjonarzy w Rybniku

Do Zakładu O. O. Misjonarzy Słowa Bożego w Rybniku przybył w tych dniach O. Henry van Vree. T. St. B., misjonarz z Chin, O. van Vree jest z pochodzenia Holenderskim. Zbiera on ofiary na misje wśród pogan w Chinach, które w ostatnim czasie z powodu panujących tam rozruchów politycznych bardzo ucierpiły. Rzadki gość przywiódł ze sobą dużo pięknych rzeczy z Chin, z których O. O. Misjonarze urządzają wystawę misyjną. Poleca się laskawej ofiarowności wiernych dzieło misyjne wśród pogańskiego jeszcze narodu chińskiego. Należy złożyć dobry cel.

sobie uprzemysłowiony ogrom pracy i z nia poleżonych kosztów na cele misyjne. Zazwyczaj misjonarz staje do pracy swojej zupełnie bez grosza. A tu trzeba zbudować jedną, drugą, dziesiątą kaplicę, które są ośrodkami życia religijnego dla nowych owieczek. Trzeba także dbać o szkolnictwo. W szkołach wykazują się działała pogorna na przyszłych pionierów Chrystusowych. A ile trzeba poświęcić na wyżywanie, przyzdobie i lekarstwa dla nowonarodzonych pogan? O tem powinniśmy pamiętać i nie skupić ofiary na

który data nieoczekiwany rezultat. Lekarz bowiem stwierdził pięknie cza szkli, a przeprowadzone dochodzenia ustalily, że zmarły uderzył się silem w głowę w szkole, kiedy podniósł z podłogi rączkę, przy czym doznał pęknięcia czaszki, o czym nikt nie wiedział.

Tragiczna śmierć chłopca wywołała przygnębające wrażenie wśród młodzieży szkolnej.

Jutro Wielkie Zebrane informacyjne N. Ch. Z. P.

Sprawa autonomii śląskiej. — Kwestie gospodarcze. — Przyjazd p. Gen. Romana Góreckiego.

Jak zapowiadaliśmy, jutro godzinie 11 przed południem odberdzie się w auli Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych Wielkie Zebranie Informacyjne, zwane przez Główny Komitet Wykonawczy N. Ch. Z. P. (BBWR na Śląsku). Na porządku obrad znajdują się:

1. Zagadnienie zebrania przez Prezesa Głównego Komitetu Wykonawczego N. Ch. Z. P. Posta Karaola Grzeska.
2. Przemówienie Prezesa Związku Powstańców Śląskich p. Radcy Jana Lorka na temat autonomii śląskiej.
3. Referat Prezesa Klubu Poselskiego N. Ch. Z. P. Posta Józefa Witczaka na temat: „Za-

czenie poprawki Senatu dla autonomii śląskiej z punktu widzenia programu ustrojowego N. Ch. Z. P.”.

4. Odczyt p. Generała Romana Góreckiego, Prezesa Banku Gospodarstwa Krajowego na temat: „Polska a walka z kryzysem”.

W zebraniu wezmą udział przedstawiciele organizacji, współpracujące z N. Ch. Z. P. na Śląsku. Ma ono charakter zjazdu, na którym poruszone zostaną aktualne sprawy gospodarcze i polityczne.

Karty wstępne wydaje Sekretariat Generalny N. Ch. Z. P. w Katowicach, ulica Pocztowa 11.

Kto perwał dziecko połk. Lindbergha?

Obrona Hauptmanna od samego początku fajerwerkowego procesu usiłowała mrozy każdej sposobności skierować podejrzenia o udział w zbrodni przeciw dwum niezły- cym już dziś osobom.

Jedna z nich — kupiec Izzy Fisch, od którego Hauptmann, według własnych zeznań, miał otrzymać pieniądze pochodzące z okupu plk. Lindbergha — zmarta naturą śmiercią w Niemczech. Druga — Violette Szarre, nokożowa Lindbergha — popelniła samobójstwo bezpośrednio po dłuższym policyjnym przesłuchaniu połączonym ze stymnym badaniem trzeciego stopnia.

Już wstępnie rozwrody adw. Reilly oświały, że „sprawcy porwania dziecka szukają wśród ludzi w willi Howarda”. W ciągu dwudziestu dni posiedzeń zawodowych jeleni wszelkie próby znalezienia bodaj najstarszych poszaków na poparcie tej hipotezy. Dopiero obecnie główny obronca Hauptmanna z trudem powitał na sali trybunału świadka, którygo — jak mówił — „sensacyjne zeznania” ziekowawione zostały poczuciem pocynego śledztwa. Jest to Piotr Sommer, dakietyskop, który eksperet sądu w Nowym Jorku. Deklaracja jakiego zdroju nie miały zresztą nic wspólnego z factum jego wiedza. Oświadczenie, że w nocy z dnia 1 na 2 marca 1932 r. o godz. 12 i pół i. zn. w parę godzin po zniknięciu baby Lindbergh, przejeżdżając statkiem przez rzekę Hudson do New Jersey, zwrócił uwagę na kobiecie z dzieckiem na reku i na dwóch towarzyszących jej mężczyzn, z których jeden był wysokiego, drugiego miskiego wzrostu. Mężczyźni od czasu do czasu nieopokojenie obserwowały pozostających pasażerów. Po przybyciu do New Jersey rozmawiali z kobietą, która wiadomością o tego samego tramwaju, co u Sommera. Przejechali kilka stacji. Zdradzała zdenerwowanie i pośpiech. Gdy wysiądała

p. Sommer zauważył, że dziecko było jaśniewe w wieku około dwóch lat.

Nazajutrz dzienniki podały wiadomość o porwaniu Lindbergha. P. Sommer natychmiast udał się do policji śledczej i zrezerwował swoją nocną obserwację. Wysłuchało go uważnie, lecz na zakończenie zakonu ukoncowano:

— Mieliśmy już kilkaset relacji zupełnie takiego samego rodzaju.

Teraz przed trybunałem adw. Reilly wwróciły świadkowi trzy fotografie. P. Sommer przyjrzał się im bacznie, poczem orzekł:

Pojmy występ chóru polskiego z Raborza w Rybniku

W ubiegły niedzielę bawił w Rybniku chór polski z Raciborza. Trzeba przyznać, że tym razem publiczność rybnicka dopisała. Saia k. na „Apollo” zapomniała się po brzegi. Przybyły na salę rodałów z Raciborza witano burzliwie, oklaskami. Scena była pięknie uekoronowana. Tło się wypełniało „Rodło” znak Polaków w Niemczech. Nad tem wypisane było hasło Polaków zagrańca. Młody gość powitał w serdecznych sł. wach prezes Tow. Pomocy Dzieciom i Młodzieży Polskiej w Niemczech dr. Rostek. Chór naszych rodaków z poza kordonu wystąpił w sie około 70 osób i odważnie ewakuował się poza salą. W czasie przerwy wygrywają skoczkowe melody orkiestra Zakładu Psychiatricznego, pisanem en o sianie ruchu polskiego na Śląsku Opolskim. Mazurach oraz w reszcie węskich śródmiejskich w Niemczech wygosił p. dyr. Szczepaniak. Hucinem oklaskami przyjęto zwrot wypowiadany przez mówcę, w którym zaznaczał, że Polacy w walce o swe prawa w Niemczech nie ustają. Im elen Tow. Pomocy Dzieciom i Młodzieży Polskiej w Niemczech przemówił jeszcze w czerwcu es Podkom. tetu Powiatowego adwokat Perleka, kreśląc krótko rolę Polaków na Śląsku Opolskim. Wskazał na doniosłość zadanie Towarzystwa, prosiąc o zasianie je funduszem pieniężnym. Przemawiał ponadto elegat Zarządu Głównego z Katowic, p. mgr. Wołoszki oraz przedstawicielka Zarządu Powiatowego Tow. Poilek. Pełny poranek zakończono odspiewaniem „Hymnu Polaków w Niemczech”.

Po ranku odbył się w Hotelu Polskim wspólny obiad dla młodych gości, zaś popołudniu w kawiarni „Apollo” skromny podwieczorek, — kas. rodacy obejrzeli pozałożony pok. i lun. p. t. „Stiby ułańskie”. Podczas całego pobytu Raciborzan w Rybniku gościł wśród nich starosta rybnicki p. Wyszkowski, który jak wiadomo rodzący się jest ziemianinem raciborskim. Komitet staral. s. z. z. abyli Rodakom piękny jak najbardziej uprzyjemnić i przyjąć trzeba, że udało mu się to w całej pełni. Odjeżdżających naszych Braci zeznalni z entuzjazmem zgromadzoni tłumy na dworcu

— To jest z całą pewnością jeden z otych mężczyzn, których widziałem na statku w nocy z dnia 1 na 2 marca 1932 roku oraz kobietą, która mu towarzyszyła. Trzecia fotografia nic mi nie mówi.

Wówczas, zwracając się do przyszłych adw. Reilly potężnym głosem zawołał:

Panowie Rozpoznanie przez świadka osoby

po Izzy Fisch i Violette Sharpe.

Izzy Fisch, Niemiec, który umarł w Niemczech na suchutu po złóżeniu u mego klienta Hauptmanna pieniężny pobranych od plk. Lindbergha i Violette Sharpe, pokojówka w domu państwa Lindbergh, która odrabia sobie życie po pierszem jej przestępstwu w związku z okolicznościami zbrodni.

Prokurator Wilentz wyraził zdziwienie, że świadek tak dokładnie zaobserwował i zapamiętał przypadek spotkanie osoby, iż po trzech latach bez trudu postrzeliła ją na fotografach. P. Sommer odpowieǳiał:

— Wszyscy niezmiernie bacznie obserwują każdego, który wyda mi się podejrzany, iż jest to sprawca porwania dziecka do plk. Lindbergha i do dra Condome sporządzone były reka Izzy Fisch. Utrzymuję tylko i.

I wykazałem, że Izzy Fisch znajdował się w posiadaniu 50 tysięcy dolarów plk. Lindbergha.

Nie wysuwamy natomiast żadnej hipotezy co do osoby, która pisała listy w sprawie ekspertu.

Współpraca Polskiego Związku Zachodniego ze Związkiem Nauczycielstwa Polskiego

Na zasadzie mandatu, udzielonego przez Radę Naczelną, podpisane zostało przez Radę Głównego Polskiego Związku Zachodniego (dawniej — Związków Obrony Kresów Zachodnich) porozumienie co do ścisłej współpracy ze Związkiem Nauczycielstwa Polskiego.

Na zasadzie porozumienia tego przyjmuje

nauczycielstwo zrzeszone w Z. N. P., blisko 1 zorganizowany udział we wszystkich agendach Polskiego Związku Zachodniego. Składki za nauczycieli, należących do P. Z. Z. regulowane będą przez Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego centralnie, w formie ustalonego ryczątu.

P. Marszałek Piłsudski, w asystencji adjutantów kpt. Lepeckiego i kpt. Gręcholskiego, salutuje trumne ze zwłokami Siostry Swej s. p. Zofii Kadenacowej na dworcu Głównym w Warszawie.

Sensacyjny proces o 20 milionów zł.

Pretensje spadkobierców chorążowskich obywatele Sąd w Bytomiu oddali.

Oniedział odbyła się w Okręgowym sądzie z terenu Woj. Śląskiego, a więc Sądzie Cywilnym w Bytomiu sensacyjna, z Chorążowem, Wielkim Hajduk, Świętą sprawą, sięgającą początków XIX-go chorążowic, Siemianowic, Nowego Bytomia, Katowic przybyli gremialnie na rozprawę.

Z jednej i drugiej strony wystąpili na rozprawie wybitni adwokaci w liczbie kilkunastu. Sprowadzono na rozprawę kilka waliz różnych starczy dokumentów, planów, rysunków itd. oraz opinii wybitnych prawników niemieckich. Wszystkie te dokumenty służyły skarżącym jako dowody w przesłuchaniu. Rozprawa trwała cały dzień.

Wczoraj dopiero, o godz. 10 rano, Sąd opublikował wyrok w tej sensacyjnej sprawie. Pretensje skarżących zostały oddalone jako przedawnione.

Wyrok wywołał silne wrażenie i był przedmiotem gorących dysput i kontenciarzy.

Proces toczył się w Bytomiu ze względu na to, że instytucje jak: Szpital św. Ducha i Biskupstwo wrocławskie, znajdują się na Śląsku niemieckim.

Imieniny P. Prezydenta R. P. na Śląsku

Waszyckie śląskie organizacje i towarzystwa uczelni uroczyście imieniny Pana Prezydenta R. P. Profesora Ignacego Mościckiego. Przebieg liczych, podniosłych uroczystości podamy w przyszłym tygodniu, w specjalnym obszernym sprawozdaniu.

Narazie stwierdzamy, że uroczystość to mały przebieg wspólnych manifestacji miłości i przywiązań do Dostojnego Gospodarza Rzeczypospolitej Polskiej.

Dziesięciolecie dyktatury Ulitz

Jeszcze jedna rocznica przypominają „der Aufbruch” w swym n-rze z 1 lutego 1935 r. Mianowicie przed 10-ciu laty, w dniu 26 stycznia 1925 r. dokonał p. Ulitz doniosły zmiany w organizacji Volksbundu. Zmarł wówczas pierwszy przewodniczący von Reitzenstein i łącznie z koniecznością objazdzenia tego posterunku dokonał właśnie Geschäftsführer zmian strukturalnych. Skasowano mianowicie urząd I. przewodniczącego, kierownictwo zarządu objął dotychczasowy Geschäftsführer, zatrzymując swój — skromny tytuł! Nie dojść na tem ów „nieporzorny” Geschäftsführer wyposażony został w władze daleko większe, niż dotychczasowi — I-si przewodniczący, gdyż odtąd jego podpis nadawał moc prawną wszelkim atakom całego Volksbundu! W prawdziwe utworzono radę zarządzającą, czy administracyjną z prezydem na czele, jednakowość ciała tego nie wyposażono w żadną praktyczną władzę.

Takim to sposobem, pisze „Der Aufbruch”, dzięki prawdziwie mistrzowskim taktycznym pociągnięciom jedynym panem, prawdziwym dyktatorem Volksbundu i mniejszości wogół stał się Ulitz, a zrobił to tem sprytnie, że zdolał w dołku zamaskować to swoje wyjątkowe stanowisko przez stworzenie pozorów wzmożonej kontroli, nie istniejącej w rzeczywistości. „Der Aufbruch” czyni go też słusznego odpowiedzialnym wyłącznie za całe ubiegłe 10-lecie. Uczynił to p. Ulitz, zdaniem pisma, z czystego egoizmu, aby nasycić swą namiętnością władzy. Uczynił bez skrupułów, pociągając w nieszczenie zupełnie świadomie — von Plessa (?), którego zrobił malowany prezydentem bez władz i odpowiedzialności, ale ciągając za to na niego, jak pismo twierdzi, odjun i robiąc z niego cel pocisków. (?) Pismo ma na myśl przegraną przez Plessa „rozgrywkę” z Państwem, ustanowienie zarządu przynurowego i skutki, jakie to pociąga za sobą dla tego i ówego funkcjonariusza Niemca.

Ale pismo czyni odpowiedzialnym p. Ulitzu nietykalny za „tragedię” von Plessa, oświadczając, że — wszystkie nieszczęcia, należy spadły na mniejszość niemiecką, należy zapisać na karb jego osobistego, a to ten wiec, że od jego postanowień nie było żadnego odwołania, że, jak pisze „Der Aufbruch”: przeciwko ministrowi kraju możesz wnieść zażalenie, ale przeciwko orzeczeniu p. Ulitzu nie ma żadnego odwołania.

Organ młodoniemów wzywa p. Ulitz do natychmiastowego ustąpienia, wszystkie bowiem podwaliny i kolumny, na których wspierała się mniejszość niemiecka na Śląsku, zawaliły się skutkiem jego złej polityki. Nie uratuje też mniejszości nowy twór polityczny, założony przez p. Ulitz pod nazwą „Deutscher Volksblock in Schlesien”. Jest to tylko jeszcze jeden z dowodów bankructwa polityki Geschäftsführera, że po 13 latach rządów w Volksbundzie musi się chwycić nowego narzędzia, jak się przed dwoma laty chciał odegrać przed założeniem VI. oddziału młodzieżowego. Ale to narzędzie jest bezideowe, a ludzie, którzy się otoczyli to nie są mężowice ale tylko bezwolne narzędzi — Strohmänner. Pismo wylicza Goletza, Kurzawę, Seffke i Rontschke, którzy jak wiadomo stanęli na czele nowej partii.

Co już w poprzednich artykułach zaznaczyliśmy — następuje obecnie zdaniem „Der Aufbruch”: mianowicie „Deutsche Partei”, która miała być podwaliną Volksblocku, w dużej części oparła się wrogości i śmierci, wydanemu przez Ulitz i francuskie dyplomacie. A wiec jeszcze większe rozbicie zaśmiata skupienia.

Wiadomości bieżące.

Sobota
9
luty

Dzisiaj: Apolonia.
Jutro: Scholastyki
Wsch. st. 7,9.
Zach. st. 16,49.

(—) Wyjazd Pana Wojewody do Warszawy.
Wczoraj w godzinach rannych odleciał sam do Warszawy w sprawach urzędowych P. Wojewoda dr. Grażyński.

(—) Delegata Pol. Zw. Absolw. Szkoły Górnictwa i P. Wicepremiera Salomiego.

W piątek 8-go bm. została przyjęta przez P. Wicepremiera Pol. Zw. Absolw. Szkoły Górnictwa: W. Stawiskiego, A. Boty, R. Szarowskiego, L. Kotuli i R. P. Czeczkę zaznajomienia P. Wojewody z celami i zadaniami Związku. Odnoszące dane zostały złożone na piśmie z uzasadnieniem, że działalność Związku obejmować będzie teren całej Polski za wyjątkiem zatrudniających się absolwentów w różnych gałęziach przemysłu, a mianowicie w odrębnych zakładach, kamionolach itp. P. Wicepremowa przywrócił delegatowi pełne poparcie ze strony Władzi uznając potrzebę organizacji podobnego rodu. Wobec tego zwracamy się do kolegów aż do końca — Polaków, aby zgaszali przystąpienie na członków pod adresem: Pol. Zw. Absolw. Szkoły Górnictwa Katowice, ulica Ks. Daniela 8 parter na prawo.

(—) Formularze o pieszczelowych wypadkach. Sprawa ujednoznaczona formularzy o mieszkańców wypadków dla przedsiębiorstw wchodzi w stadium reakcji. Dotychczas istnieły różne formularze w okręgach: Śląski, Krakowski i Warszawski. Obecnie Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministerstwem Przemysłu i Handlu opracowuje jednolity typ formularza dla rejestracji mieszkańców wypadków w Kopalniach. Przewidziano, że 3 — 4 miesiące ledwie formularza dla całej Polski będzie gotowy, jako oświadczenie wszystkie przedsiębiorstwa górnicze.

(—) Egzaminy techników dentystycznych.

Ministerstwo Opieki Społecznej zawiadamia, że egzaminy na uprawnionych techników dentystycznych przewidziane w paragrafie 4 ustawy (litera a) rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 23 października 1934 r. wydanej w porozumieniu z ministrem P. O. S. (Dz. U. R. P. 103 poz. 929), odberdzie się w gmachu Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie w dniach 15 marca br. i następnych.

(—) Nowy oddział Robotniczego Instytutu Oświaty i Kultury im. Stef. Żeromskiego Katowice-Dąb.

2 bm. odbyło się konstytucyjne zebranie Robotniczego Instytutu Oświaty i Kultury im. Stef. Żeromskiego, w Katowicach-Debiu, zwołane z inicjatywy w miejscowym Zarządu ZZZ... Wydziału Okręgowego. Po reteracie organ zaszczytnym wygłoszonym przez preza Wydz. Okreg. p. prot. P. M. Sołtysa wybrano Zarząd z prezesem Piętka Robertem na czele. W niedzielę 10 bm. urządzona nowozałożony oddział o godz. 10-tej w lokalu p. Kosza 1. Zbrane oświatowe, na którym p. Bieliński wylosował dyrektora.

(—) Wzmacniajmy polski stan posiadania na ziemiach zachodnich.

1) W pow. ecksztyński (woj. poznańskie) jest do nabycia w lednicy w ws. objekt gospodarczy, składający się z 3 domów, 12 mórg ziemii piaszczystej oraz żywego i martwego inwentarza. W dwóch z powyższych domów mieszkał lekarz, trzeci zaś, w którym mieści się restauracja i 7 pokoi, jest wolny. Cena 20.000 zł. Wpłaty — 1/4 sumy, reszta na lipiec. 2) W pow. ecksztyńskim (woj. poznańskie) jest do nabycia posiadłość, składająca się z 26 mórg ziemi dobrzej ziem, w jednym planie, z zabudowaniami masztyniemi i żarnowią skór. z inwentarzem żywym i martwym, kompletnym, domem mieszkalnym z 9 ub. kaciami (3 lokale), garbnia, w pełnym ruchu. Dochód roczny 1.475 zł. Cena 17.000 zł. Bliższych informacji udzielić za interesowanym — po nadesłaniu życzenia do zarządu — Dyrekcja Okręgu Poznańskiego „Polskiego Związku Zachodniego” w Poznaniu, ul. Fredry 7.

(—) Wkład oszczędnościowe w PKO, w styczniu 1935 r.

W miesiącu stycznia wkłady oszczędnościowe, jak również liczba oszczędzających wykazały dalszy bardzo wzrost. Wkład oszczędnościowe wzrosły o 10.987.415 zł. osiągając na dzień 31 stycznia 1935 r. stan 641.020.626 zł. Jednocześnie ze wzrostem wkładów oszczędnościowych wzrosła w tym czasie i liczba oszczędzających w PKO. W ciągu stycznia br. PKO, wydała 45.760 nowych kiszczek oszczędnościowych, osiągając na dzień 31. I. 1935 r. 1.516885 kiszczek.

(—) „Maskarada” w Kole Towarzystkim w Katowicach.

Prioczynamy o dziesiątkach maskaradach w Kole Towarzystkim w Katowicach, ul. 3-go Maja 11. (poznać godz. 22). Niebywałe zantresowane, like maskarada ta wzbudziła w siedzibach towarzyskich Śląska, pozwala rodzić nadzieję, że będzie ona atrakcją tegorocznego sezonu karnawałowego. Nieliczne pozostałe zaproszenia (im. em.) można otrzymać w sekretariacie Kola Towarzystkisego od godziny 11 — 13 i 18—20.

Ambasador sowiecki w hucie „Pokój”

Chorzów, 9.2. W drugim dniu swego pobytu na Śląsku, ambasador sowiecki w Warszawie p. Dawitian zwiedził w towarzystwie radcy handlowego Tamarina hute „Pokój” w Nowym Bytomiu. Po zaklądach hut „Pokój” oprowadzał gości naczelný dyrektor p. Surzycki. Po zwiedzeniu huty dyrekcja podejmowała się gościa sowieckich śniadaniem.

Nieużycielle metody właścicieli firmy „Franbold”

Z oskarżyciell stali się oskarżonymi. — Sprawa znów odroczo.

W dniu wczorajszym Sąd Okręgowy w Katowicach pod przewodnictwem sędziego dr. Herwego rozpatrywał sensacyjną sprawę przewodnika właściciela firmy cukierniczej „Franbold” w Warszawie, Ignacego Kiełbasinskiego, jego synów Tadeusza oraz warszawskiego mechanika Kazimierza Kohna.

Sprawa przedstawiła się, sensacyjnie.

Przedstawicielstwo cukierników i czekoladek f-y „Franbold” z Warszawy na teren Katowic otrzymało p. Jerzy Szwarcera, który na ul. Dyrekcyjnej w Katowicach przy dużym nakładzie pieniężnym otworzył reprezentację tej firmy. Do marca 1933 roku p. Szwarcer prowadził przedstawicielstwo wyrobów f-y „Franbold”, po czym zamierzał objąć przedstawicielstwo Insel firmy cukierniczej, a mianowicie Lardellego.

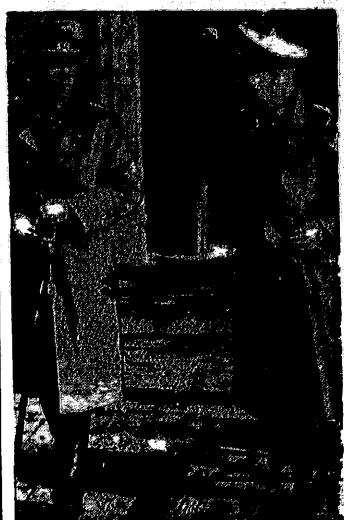
Kiełbasinski, ojciec i syn, dowiedziawszy się o tem, z obawy przed konkurencją, zgłosił w prokuraturze w Katowicach za pośrednictwem Kazimierza Kohna, iż Szwarcer dopuścił się sprzenieważenia ze szkódka dla firmy „Franbold”, a ponadto uprawia nieuczciwą konkuren-

cję, bowiem towary firmy „Franbold” kazał opakować w papieri z cytrynetem firmy „Laredelli” i pod tą nazwą je sprzedawać.

Na skutek tego doniesienia prokuratura w Katowicach przeprowadzała ścisłe dochodzenie, które jednakże wykazały, że oskarżonecale jest bezpodstawne i dyktowane było jedynie chęcią zemsty colem osiągnięcia małych利益.

Wówczas ostrze oskarżenia zwróciło się przeciwko oskarżycielom. Prokuratura zrobiła fałszywe doniesienie o użyciu i w rezultacie Kiełbasinscy, ojciec i syn, oraz Kohn znalezili się na ławie oskarżonych.

Oskarżeni za wszelką cenę mieliące rozporządy i stale la odrażać. Również i wczoraj od sprawy odroczył, bowiem nie stawił się na rozprawie obrońca oskarżonego Kohna, msc. Czałczyński, zaś obrońca Kiełbasinskich dr. msc. Dreszer z Warszawy nieobecność oskarżonego Kiełbasinskiego Ignacego usprawiedliwił jego choroba. W świetle przemystu cukierniczej rozprawa wybudziła wiele zainteresowania, gromadząc na sali sporą ilość osób.

Komendant niemieckiej szkoły kawalerii w Hennoverze gen. Dalwigk zu Lichtenfeld w towarzystwie attache wojskowego ambasady niemieckiej w Warszawie gen. Schindlera oraz oficerów niemieckich plk. Kruegerem i mjr. Voigtem sprząca gmsch Ministerstwa Spraw Wojskowych po złożeniu wizyty w Departamencie kawalerii.

Zasypani górnicy na kop. „Matylda” będą wydobyci za 2 dni

Lipiny, 9.2.

W związku z katastrofą, jaka wydarzyła się “onegdaj na kop. „Matylda” w Lipinach, w dniu wczorajszym bawiła tam komisja w osobach wiceprokuratora dr. Małczyka i delegata Urzędu Górnictwa inż. Hanasiewicza, celem zorientowania się w okolicznościach przyczynach wypadku. Jak się okazuje, dał dotarcia do me sła, w którym znajdują się zasypani dwaj górnicy, trzeba

przebić chodnik długości około 6 mtr. Akcja ratunkowa jest utrudniona z powodu grożącego clangie niebezpieczeństwa zaważenia się węglu. Drużyna górnicza posuwa się bardzo powoli, przy zachowaniu wszelkich środków ostrożności. O ile nie zajdą nieprzewidziane okoliczności, istnieje prawdopodobienstwo wydobycia zasypanych za 2 dni. W każdym razie niema już nadziei na uratowanie zasypanych górników.

Cała rodzina uległa zaczadzeniu

7 bm. zgłosił na posterunku policji w Knurowie bezrobotny Sosna Paweł z zatrutą rodzinie pierwszej pomocy. Knurowa, że jego współlokator 47-latek Mironiec Józef wraz z żoną i trzema córkami uległ zaczadzonemu tlenkowi węglowi, wydobywającym się z pleca. — Do śmiertelnego zatrucia nie do złu, gdyż najstarsza córka Aniela w porze gdy przebudziła i zaalarmowała mieszkańców domu. Na miejsce wypadku spro- dniera z Knurowa, który udzielił całej rodzinie pierwszej pomocy. Według orzeczeń lekarza, ofiarom wypadku nie poważniejszego nie grozi. Więcej tragicznego wypadku ponosiły się domu Szczędzina Piotr, który imimo uprzednich upomnień przez Okr. Urzędu w celach naprawy wadiwych kominów kamienicy, nie uczynił tego. Na winnego sporządzono doniesienie karne.

7 bm. zgłosił na posterunku policji w Knurowie bezrobotny Sosna Paweł z zatrutą rodzinie pierwszej pomocy. Knurowa, że jego współlokator 47-latek Mironiec Józef wraz z żoną i trzema córkami uległ zaczadzonemu tlenkowi węglowi, wydobywającym się z pleca. — Do śmiertelnego zatrucia nie do złu, gdyż najstarsza córka Aniela w porze gdy przebudziła i zaalarmowała mieszkańców domu. Na miejsce wypadku spro- dniera z Knurowa, który udzielił całej rodzinie pierwszej pomocy. Według orzeczeń lekarza, ofiarom wypadku nie poważniejszego nie grozi. Więcej tragicznego wypadku ponosiły się domu Szczędzina Piotr, który imimo uprzednich upomnień przez Okr. Urzędu w celach naprawy wadiwych kominów kamienicy, nie uczynił tego. Na winnego sporządzono doniesienie karne.

Drąglem w głowę

Bestialski napad w Marklowicach.

Marklowice, 9.2.

6 b. m. odbywała się uroczysta gwiazdka w lokalni Miki w Marklowicach Dolnych, urządzonej przez Młode Polki. Po zakończeniu uroczystości uśiłował wtargnąć do sali znany awanturnik Garbalewski Józef z Marklowic, który wyrwaną z plotu sztachetą powybiał w sali kilka okien. Na odkłoszonych szkła, Kubica, — dziewczyna, — zaczadzała głowę w głowę. Bestialski osobnik, po dokonaniu napaści wszedł wraz z żoną na podwórze. W

chwilu, gdy Kubica znalazła się w korytarzu, wyskoczył z ciemnego kąta niejaki Kożdaj Mikolaj, uzbrojony w drągle i z całej siły uderzył K. w głowę. Załana krwią, usunęła się na ziemię, lamiąc przytent prawa nogę po wyżej kostki. Nieprzytomna odwiocono do szpitala pow. w Wodzisławiu. Stan ofiary jest bardzo groźny, gdyż istnieje obawa zapalenia mózgu. Bestialski osobnik, po dokonaniu napaści na bezbronną kobietę, uciekł.

(—) Uniwersytet Powszechny w Katowicach. Ze względu na dużą frekwencję wizujących się — wpisy na Uniwersytet przedłużono do 12.00. Wpisz przyjmuję się codziennie (oprócz niedzieli) od godz. 10 — 13 w Domu OSW. w Katowicach (Francuska 12, II p.). Otwarcie Uniwersytetu odźbi się 12 II br o godz. 18.30 w Domu Oficerskim.

(—) Dział Ratu Tow. Polak.

Jak już zapowiadaliśmy, w dniu dzisiejszym w salach recepcyjnych Sejmu Śląskiego odbędzie się Ratusz Towarzystwa Polaków 50 proc. dochodu przeznacza się na rzecz Śląska Opolskiego.

(—) Niepożądana wizyta.

Kajdas Emilia, lat 27 zby stałe miejsca zamieszkania, w czasie nieobecności domowej mieszkała u mieszkańców Pietruszki Agnieszki w Katowicach, przy ul. Szopienica 8 i skradła gardebrą damską, wartości około 250 złotych. Po czym zbiegła.

(—) Amator mandarynek.

Pod zarzutem kradzieży kliki skrzynek mandarynek z furtanki pewnego handlarza z W. Hajdu, przytrzymano na ul. Okolewic w Katowicach. Ochaja Zygmuntowa z Ziętka. Sprawy odebrano z skrytej mandarynek.

Z Chorzowa

(—) Działury lekarskie w Chorzowie.

Działury niedzielne dla członków tut. Kaszy Chorzowskiej, w dniu 10 bm. pełniące tutej godz. R. Kiedzie zam. w Chorzowie II, ul. 3-go Maja 12 i dr. Leszek zam. w Chorzowie III, ul. Kościelna 12. Działury od soboty godz. 12 w południe do poniedziałku godz. 8-rano.

(—) Interesujący odczyt w TCI. w Chorzowie. W przyszłą niedzielę, 10 bm., o godz. 17.30, w sali wykładowej TCI. przy ul. Sobieskiego 3, ogłoszony został odczyt, ilustrowany obramem światłowym — Doc. Unw. Jagiel. dr. Edward Passendorfer — pt.: „Ślask przed milionami lat”.

(—) Propagandowy kurs stereogramii pochodził w Chorzowie. Dodatkowe, wpisy na propagandowy kurs stereogramii polskiej odbędą się 11 lutego w Uniwersytecie im. Uniwersyteckim, ul. Okolewic 1, godz. 18 w klas. nr. 20. Ze względu na rozpoznanie w tym dniu wykładów, późniejsze zgłoszenia nie będą uwzględnione.

